

27.oktober 2020

EM2020/118/180

118:Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at ændreInatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension til FM2021, således ataldersgrænsen for at kunne opnå offentlig alderspension ændres til 66 år.

(Partii Naleraq, Inatsisartut gruppen)

180: Forslag til Inatsisartut beslutning om at pålægge Naalakkersuisut til EM21 at fremlægge et forslag, der sikrer at den grønlandske alderspensions grundbeløb tilpasses den sats, der er gældende for den danske folkepensions grundbeløb og den danskepensionsordning.

(Medlem af Inatsisartut PeterOlsen, Inuit Ataqaigiit)

Vi har indtil flere gange under vort barndom sagt, at dem på 67 år er meget gamle. Men kvag vores øget livslængde også henset til, at vores kroppe er blevet sundere, er vi nu samliget med tidligere blevet yngre som 67 årige. Det altafgørende er, boligforhold, sundhed, fysisk arbejde, tunge belastninger deslige, hvordan man ældes er meget forskelligt.

Vi er taknemmelig for, at flere i dag bliver ældre end tidligere.

Vi kan være mere sammen med Aanaa og Aataa og de deler deres erfaringer med os og dermed også styrke os i samfundet.

Vi har tidligere født flere børn end i dag og som følge af det, så har vi i dag 3.984 med aldersrente og tallet om 10 vil være 6.091.

At tallet bliver fordoblet betyder også, at det offentlige må betale dobbelt og det skal betales af den næste generation. Dette indebærer en stor ansvar og tung byrde for den næste generation, derfor har vi pligt nu og ikke bare nøjes med nuværende indtjening og bane vej for yderligere økonomiske muligheder og ikke være bange for og ikke holde os tilbage for at skabe muligheden for vækst, mener vi.

At man hensætter midler til alderdom er vi enig i. Medansvar er vi enigt i. At de ældre kår bliver forbedret er vi enig i. At de ældres kår er agtværdige er vi enig i.

Forslagsstillerne er vi grundlæggende enig i og kan ikke diskuteres. Men det skal også siges, at ændringen har stor økonomisk konsekvens og det er ikke alene denne, som man skal ændre på.

Hans Enoksen's forslag om aldersgrænsen for pension kan forhandles er vores holdning, forstået på denne måde, at man kan vurdere fra person til person om der er behov for at tildele aldersrente tidligere end kravet. At man ikke lader personen vente indtil man når alderen for pension, og at man er åben for, at man kan blive pensioneret tidligere. Samtidigt ønsker vi at nævne, at der efter vores mening kunne være mere koordinering om hvem har behov for at blive pensioneret tidligere og om man kunne arbejde på nedsat tid i en rum tid, mener vi. Der mener vi, at dette er en "sund" overgang. Vi hører ofte, at pludselig pensionering medfører nedtryghed og følelse om man er ubrugelig, mærkes af mange, derfor søger vi en mildere overgang hertil.

Vi håber, at naalakkersuisut i deres forordning også kikker på disse forhold.

Forslaget fra IA'erne om at aldersrente modtagere får samme forhold, som i Danmark og at der sker regulering heraf, grundlæggende er vi enig heri.

Det bør vi være således, at vi får højere midler i forhold til danske aldersrente modtagere, idet vi har højere leveomkostninger, hvis vi skal rejse har højere omkostninger, når vi varmer vort hjem, har højere forbrug og der er mange forhold, som vi kunne sidestille med. Ja, vi kunne sidestille om mange forhold, men vi er et land, vort sprog, miljø, kultur, madkultur og kan ikke sidestilles om helt andre forhold.

Vi er glade for, at naalakkersuisut ikke kun tager udgangspunkt i forslagene, men har bredere omtanke om forholdene.

Arbejdet med forordningen vedr. de ældre. Naalakkersuisut nævner, at man i forbindelse med deres arbejde har nævnt følgende samarbejdspartnere, ældre talsmanden, Sulisitsisut, SIK, kommunerne, sundhedsvæsenet og andre interessanter. Al dette medfører, at vi har grund til store forventninger til bredere forbedringer for de ældre. At man ikke berører de økonomiske tilskud for de ældre, at forordningen er smidig, at man kikker samlet på vurderingen, at man kan bære det økonomisk og set med lidt længere perspektiver har vi grund til optisme på naalakkersuisut målsætninger, som vi støtter.

Vi ønsker at takke forslagsstillerne, som har givet os mulighed for at uddybe for vores meninger og vores fælles målsætninger hertil.